

Xalq so'zi

2023-YIL — INSONGA E'TIBOR VA SIFATLI TA'LIM YILI

1991-yil 1-yanvardan chiqa boshlagan

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2023-yil 4-noyabr, № 235 (8578)

Shanba

Saytimizga o'tish uchun QR-kodini telefoningiz orqali skanner qiling.

TURKIY DAVLATLAR TASHKILOTI SAMMITIDA MUHIM TASHABBUSLAR ILGARI SURILDIDI

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Ostona shahrida bo'lib o'tgan Turkiy davlatlar tashkiloti Davlat rahbarlari kengashining navbatdagi yig'ilishida ishtirok etdi.

Qozog'iston Respublikasi Prezidenti Qosim-Jomart Toqayev raisligida o'tgan tadbirda Ozarbayjon Respublikasi Prezidenti Ilhom Aliyev, Qirg'iz Respublikasi Prezidenti Sadik Japarov, Turkiya Respublikasi Prezidenti Rejep Tayyip Erdogan, Vengriya Bosh vaziri Viktor Orban, Turkman xalqining milliy yetakchisi, Turkmaniston Xalq Maslahati Raisi Gurbanguli Berdimuhamedov, shuningdek, TDT bosh kotibi Kubanichbek Omuraliyev ham qatnashdi.

Kun tartibiga muvofiq, TDT doirasidagi ko'p qirrali munosabatlarning bugungi holati va istiqbollari yuzasidan fikr almashildi, amaliy hamkorlikning dolzarb masalalari muhokama qilindi.

O'zbekiston Prezidenti o'z nutqida bugungi shiddat bilan o'zgarib borayotgan zamonda tili, dini va ma'naviy qadriyatlarini bir-biriga chambarchas bog'langan turkiy xalqlarining ovozi dunyo bo'ylab yanada baland, yanada kuchliroq yangrayotganini ta'kidladi. Tashkilot bugungi kunda

shakllanayotgan yangi dunyo tartiboti va xalqaro institutlar tizimida o'ziga xos muhim o'rninga ega bo'lib bormoqda.

Shu bilan birga, davlatimiz rahbari global xavfsizlikni ta'minlashda yangi muammolar yuzaga kelayoutgani, xalqaro huquq me'yorlaridan chekinish holatlari ko'payib borayotganini ko'satib o'tdi.

Falastin — Isroi mojarosi keyingi paytda xavfli tus olgani jiddiy xavotirga solayotgani qayd etildi. Qurolli to'qnashuvlar oqibatida tinch aholi,

Turkiy memleketteleri u'yimyның Мемлекет басшылары кеңесінің 10-шы отырысы

2023 жылғы 3 қараша, Астана

10th Meeting of the Council of Heads of State of the Organization of Turkic States

Astana, November 3, 2023

TURKTIME!

Traditions Unification Reforms Knowledge Trust Investments Mediation Energy

ayniqsa, keksalar, ayollar va bolalar orasida qurbonlar va jarohat olganlar soni keskin ortib, nizoning keng yoyilib ketish xavfi kuchaymoqda.

Shu munosabat bilan O'zbekiston yetakchisi tomonlarni zudlik bilan harbiy harakatlarga barham berib, o't ochishni to'xtatishga, gumanitar maqsadlarda murosaga kelishga chaqirdi. Falastin — Isroi muammosini BMT rezolyutsiyalariga muvofiq "ikki xalq uchun ikki davlat" tamoyili asosida hal etish zarurligi

borasida O'zbekistonning pozitsiyasi qat'iyekan bildiridi.

O'zbekistonning TDT mamlakatlari bilan hamkorligi xususida so'z yuritar ekan, davlatimiz rahbari mamlakatimiz Tashkilotning barcha a'zolari bilan strategik sherliklari aloqalarini o'nataqganini katta mammuniyat bilan qayd etdi. O'tgan yili Samarcand sammitida imzolangan muhim hujjalat izchil bajarilmoqda.

Tashkilotga a'zo davlatlar o'tasidagi ko'p tomonloma va uzoq muddatli aloqalarni yanada kengaytirish maqsadida O'zbekiston Prezidenti qator taklif va tashabbuslarni ilgari surdi.

Xususan, Turkiy xalqlar birdamligini, ularning buyuk o'tmishi va boy madaniyatini, azalay qadriyatlarini ifoda etadigan Turkiy dunyo xartiyasini ishlab chiqish taklif qilindi.

(Davomi 2-betda).

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Matbuot xizmati suratlari.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI SHAVKAT MIRZIYOYEVNING TURKIY DAVLATLAR TASHKILOTI DAVLAT RAHBARLARI KENGASHI MAJLISIDAGI NUTQI

Hurmatli Qosim-Jomart Kemelevich!

Hurmatli delegatsiyalar rahbarlari!

Avvalambor, siz, azizlari bilan yana diydor ko'ribish turganimidan g'oyat mammunam.

Bugungi sammitni yuksak darajada tashkilot etgani uchun Qozog'iston Respublikasi Prezidenti, hurmatli Qosim-Jomart Kemelevich Toqayevga chucur minnatdorlik izhor etaman.

So'zimiz buyuk ajodimiz — qadimiy turk davlati asoschilaridan biri Bilga Xoqonning quyidagi da'vati bilan boshlamochimani: "Ey turkiy elim, o'zligingga qayt, o'zingni angla — yanada yuksalgaysan!"

Ushbu ibratli so'zlar bugungi shiddatli zamonda — Turkiy davlatlar tashkiloti o'z faoliyatini tobora takomillashtirib, borayotgan bir davrda albatta chuqr ma'noga ega. Tili, dini va yuraklari bir-biriga chambarchas bog'langan qardosh xalqlarimiz ovozi endilidka dunyo bo'ylab yanada baland, yanada kuchliroq yangramoqda.

Fursatdan foydalanib, do'st Qozog'iston elini yaqinda keng nishonlangan mamlakat milliy bayrami — Respublika kuni munosabati bilan chin qalbimdan muborakbos etaman.

Shuningdek, Turkiya Prezidenti, qardoshim Rejep Tayyip Erdogan Janobi Olyilarini va butun turk xalqini Respublika e'lon qilingan kunning qutlug' 100-yillik tantanalarini bilan samimiy tabrikayman.

Hurmatli sammit ishtirokchilar!

Barchangiz yaxshi bilasiz, turkiy dunyoda do'st Ozarbayjon xalqi o'zining munosib o'rnii va katta obro'-e'tiboriga ega. So'nggi yillarda Ozarbayjon xalqi qadrlari birodarim Ilhom Haydarovich yetakchiligidagi olamshumul yutuqlarni qo'liga kiritmoqda.

Tariixiy adolat qaror topib, mamlakatning ajralmas qismi bo'lgan Qorabog' hududini binyodkorlik makoniga aylantirish borasida ulkan natijalarga erishilmogda.

Men avgust oyida Shusha va Fuzuliy shaharlari bo'lib, keng ko'lamli o'zgarishlarga, zamonaviy infratuzilma barpo etilayotgani, vayron bo'lgan madaniy meros obyevtlari qayta tashkilotga shaxsanuv g'ol'dim.

Ozarbayjon xalqini buyuk g'alaba — mamlakat hujduri yaxlitligi to'liq tiklangani bilan yana bir bor chin yurakdan samimiy tabrikayman.

Hurmatli anjuman qatnashchilar!

Turkiy davlatlar tashkiloti bugungi kunda shakllanayotgan yangi dunyo tartiboti va xalqaro institutlar tizimida o'ziga xos muhim o'rninga ega bo'lib bormoqda. 160 million aholini qamrab olgan Tashkilotimiz hududi katta iqtisodiy imkoniyatlar makoni hamdir.

Bizning mamlakatimiz Tashkilotning barcha a'zolari bilan strategik sherliklari aloqalarini o'nataqganini katta mammuniyat bilan aytib o'tmoqchiman.

O'tgan yili "Turkiy sivilizatsiyaning yangi davri: umumiyyatraqqiyot va farovonlik sari" shiori ostida bo'lgan Samarcand sammitida izolangan hujjalalar hayotga izchil tafbiq etilmoqda.

O'zbekiston raisligi davrida yuzdan ortiq turli tadbirlar o'tkazildi, muhim tashabbuslar ilgari suridi. "Turkiy nigoh — 2040" konseptual dasturi asosida amaliy hamkorlikning yangi va yanada samarali mexanizmlari yaratildi. Jumladan, Turkiy davlatlar Kasaba uyushmalari tashkiloti, Fazo tadqiqotlari akademiyasi, Jug'rofij kengash, Qurg'ochilikni bartaraf etish instituti, Notarial idoralar yuushmasi kabi yangi tuzilmalar ish boshladi. Qator nufuzli global va mintaqaviy tuzilmalar — Birlashgan Millatlar Tashkiloti va uning turli ixtisoslashtirilgan institutlari, Islom hamkorlik tashkiloti, Osiyoya hamkorlik va ishonch choralar bo'yicha kengash, Iqtisodiy hamkorlik tashkiloti bilan yaqin sherliklari aloqalari o'matildi.

Global iqtisodiy inqiroz kuchayib borayotganiga qaramasdan, olib borayotgan tizimli ishlarimiz natijasida o'zaro savdo hajmi o'smoga.

O'zbekistonning raisligi davrida bizga faol ko'mak ko'sratgan barcha davlatlarga va Tashkilot Kotibiyatiga yana bir bor minnatdorlik bildiraman.

Hurmatli delegatsiyalar rahbarlari!

Barchamiz guvoh bo'lyapmiz, bugungi kunda jahon miqosida ishonch inqirozi tobora avj olmoqda. Global xavfsizlikni ta'minlashda yangi muammolar yuzaga kelmoqda va xalqaro huquq me'yorlaridan chekinish holatlari kuchaymoqda.

Ayniqsa, Yaqin Sharqda uzoq vaqtidan buyon davom etayotgan Falastin — Isroi muammosining nihoyatda xavfli tus olgani barchamizni jiddiy xavotirga solmoqda. Qurolli to'qnashuvda tinch aholi, ayniqsa, keksalar, ayollar va bolalar orasida

qurbonlar va jarohat olganlar soni keskin ortib, nizoning keng yoyilib ketish xavfi kuchaymoqda.

Shu munosabat bilan tomonlarni zudlik bilan harbiy harakatlarga barham berib, o't ochishni to'xtatishga, gumanitar maqsadlarda murosaga kelishga chaqirdi.

Mazkur muammoning yagona va eng adolatli yechimi — nizoni "ikki xalq uchun ikki davlat" tamoyili asosida hal etishdir.

Falastin xalqi Birlashgan Millatlar Tashkiloti rezolyutsiyalarida belgilanganidek, mustaqil davlat barpo etish huquqiga ega. Biz Tashkilotimiz dorasida bu boradagi qaydilva qat'iy pozitsiyamizni butun dunyoga e'lon qilishimiz zarur.

Hurmatli summit qatnashchilar!

"Turkiy davri" shiori ostida o'tayotgan bugungi sammitimizda ko'p tomonloma va uzoq muddatli aloqalarimiz yana kengaytirishga qaratilgan quyidagi takliflarni ilgari surmoqchiman.

Birinchedan, Tashkilot dorasida o'zaro humrat, ishonch va ochiqlik tamoyillarini mustahkamash, birlgilikda turli to'siqlarni samarali yengib o'tish bosh maqsadimizdir.

Shu munosabat bilan Turkiy xalqlar bidadmligini, ularning buyuk o'tmishi va boy madaniyatini, azalay qadriyatlarini ifoda etadigan "Turkiy dunyo xartiyasi"ni ishlab chiqish zarur, deb hisoblayman.

Ushbu o'ziga xos ramziy qomusni sohaning yetuk olimlari va ekspertlar ishtirokida tayyorlashni talki bilan.

Ikkinchidan, shu kunlarda Turkiy investitsiya fondi o'z ishini boshlaydi. Davlatlarimiz o'tasida sanoat kooperasiyasini kuchaytirish va yirik saroyaviy loyihalarni amalga oshirish maqsadida keyingi bosqichda Turkiy tarraqqiyot bankini tashkil etish ishlarini ham faollashtirishimiz kerak.

Ushbu moliya muassasasini Toshkent shahrida joylashtirishga tayyormiz.

Uchinchidan, Turkiy davlatlar savdo hamkorligi tadiqot markazini tashkil etish bo'yicha boshlangan amaliy ishlarni to'liq ma'qullaymiz. Kelgisida Markaz imkoniyatlaridan unumli foydalangan holda, birlgilikda savdo to'siqlarni bartaraf etish, eksport-import hajmini ko'paytirish bo'yicha yangi mexanizmlarni keng joriy qilish, elektron savdo platformalarini rivojlantirishga qaratilgan aniq chora-tadbirlarni amalga oshirishimiz zarur.

To'rtinchidan, global logistika zanjirlari va transport yo'laklarini rivojlantirish va diversifikasiya qilish, yagona tranzit tarmog'ini shakllantirish masalalari dolzor ahamiyatga ega.

Yuk tashuvlariga o'sib borayotgan talabni qondirish maqsadida O'rta koridor salohiyatini kengaytirish choralarini qo'llab-quvvatlaymiz. Shuningdek, qoshimcha ko'p tarmoqli yo'nalishlarni, jumladan, Xitoy, Janubiy Osiyo va Yevropa bozorlariga mamlakatlarimiz orqali o'tadigan koridorlarni rivojlantirish hamda transport xizmatlarini raqamlashtirish tarafdomiz.

Davlatlarimiz Temir yo'l idoralarini kengashini ta'sis etishni va bu tuzilmaning direksiysini yurtimizda joylashtirishni taklif etamiz.

Beshinchidan, ekologiya sohasida keng qamrovli hamkorlikni rivojlantirishdan manfaatdormiz.

Qadimdan ajodolarimiz ona tabiat bilan uyg'un va hamohang bo'lib yashaganlar. Afuski, bugungi kunda tabiatga nisbatan iste'molchilik kugiyati kuchayib bormoqda. Iglim o'zgarishlari tufayli yuzaga kelayoutgan turli muammoldardan butun insoniyat qattiq azyiat chekmoga. Bunday holat barchamidan kechiktir bo'lmaydigan choradabirlarini amalga oshirishni talab qilmoqda.

Vazirlar darajasida doimiy faoliyat ko'satadigan Turkiy ekologiya forumining tuzilishi bu yo'lda muhim qadam bo'lishi, shubhasi. Bunday ta'sirchan mexanizmi Tashkilotimiz faoliyati samaradorligini oshirishiga qaratilgan rejalarimizga mosdir.

Oltinchidan, turkiy sivilizatsiyani yuksaltirish g'oyasi texnologik taraqqiyot va ilg'or bilimlarni har tomonloma qo'llab-quvvatlash bilan bevosita bog'lidir.

Ijodiy fikrلайдиган, iste'dodli va shijoati yoshlarimiz istiqbolda turkiy dunyoning yangi Renessansini barpo etishiga ishonchim komil. Bu yo'lda ularga buyuk ajodolarimiz yaratgan ilmiy kashfiyotlar va ma'naviy meros mustahkam zamin bo'lib xizmat qiladi.

Ta'kidlash o'rinniki, o'tgan asrda yashagan jadid bobolarimizning ibratlari faoliyati, ilmiy ijodiy merosini chucher o'rganish yuzasidan a'zo mamlakatlarda katta ishlari amalga oshirimoqda.

Ana shu ishlarni yangi bosqichga ko'tarish maqsadida joriy yilning dekabr oyida yurtimizda bo'lib o'tadigan "Jadidlar: milliy o'zlik, istiqloq

O'zbekiston — kelajagi buguk davlat

Saytimizga o'tish uchun QR-kodini telefoningiz orqali skanner qiling.

TURKIY DAVLATLAR TASHKILOTI SAMMITIDA MUHIM TASHABBUSLAR ILGARI SURILDI

(Davomi. Boshlanishi 1-betda.)

Sanoat kooperatsiyasini kuchaytirish va yirik qo'shma investitsiya loyihalarini amalga oshirish maqsadida Turkiy taraqqiyot bankini tashkil qilish ishlarini faollashitirish muhimligi qayd etilib, ushu moliya muassasasini Toshkent shahrida joylashtirish taklifi bildirildi.

Turkiy davlatlar savdo hamkorligi tadbirkorlik markazini ochish bo'yicha boshlangan amaliy ishlarni to'liq ma'qullab. O'zbekiston Prezidenti markaz imkoniyatlaridan savdo-to'siqilarini barteraf etish, eksport-import hajmini ko'paytirish bo'yicha yangi mehanizmlarni keng joriy qilish, elektron savdo platformalarini rivojlantrishda unumli foydalanimish ziarurligiga e'tibor qaratdi.

Global logistika sanjarlari va transport yo'laklarini rivojlantrish, diversifikasiya qilish, yagona transitz tarmog'ini shakllantirish masalalari dolzarb ekani ta'kidlandi. Shu ma'noda, davlatimiz

rahbari O'rta koridor salohiyatini kengaytirish, qo'shimcha ko'p tarmoqli yo'nashlarni, jumladan, Xitoy, Janubiy Osiyo va Yevropa bozorlariga mamlakatlarmiz orqali o'tadigan yo'laklarni rivojlantrish hamda transport xizmatlarini raqamlashtirish choradibiralarin qo'llab-quvvatlavdi.

Tashkilotning Temir yo'l idoralari kengashini ta'sis etish va bu tuzilmaning direksiyasini O'zbekistonda joylashtirish taklifi qilindi.

Ekologiya sohasida hamkorlikni mustahkamlash maqsadida vazirlar davomida tarixi va taqdiri turkiy elatlar bilan chambarchas bog'liq bo'lgan ko'p millati jafokash Afg'oniston xalqiga qaratdi.

O'zbekiston yetakchisi ijodiy fikrlaydigan, iste'dodli va shijoatli yoshlar istiqbolda turkiy dunyoning yangi Renessansini barpo etishiga ishonch bildirdi. Yangilikka intilib yashaydigan, tashabbuskor o'g'il-qizlarni rag'baltantrish uchun O'zbekistonda Turkiy dunyo kreativ

yoshlari markazini ochish taklifi qilindi.

Jadid bobolarimizning ilmiy-ijodiy merosini churug organish muhimligini qayd etib, O'zbekiston Prezidenti TDT mamlakatlari vakillarini joriy yilning dekabr oyida yurtimizda bo'lib o'tadigan: "Jadidlar: milliy o'zlik, istiqloq va davlatchilik g'oyalari" mavzuidagi xalqaro anjumana faol qatnashishga taklifi qildi.

So'zini yakunlar ekan, O'zbekiston rahbari ishtiokchilar e'tiborini ming yillar davomida tarixi va taqdiri turkiy elatlar bilan chambarchas bog'liq bo'lgan ko'p millati jafokash Afg'oniston xalqiga qaratdi.

Mamlakatimiz yetakchisi afg'on xalqiga insonorparvarlik yordami ko'sratishni susaytilmaslik, bu yurdagi o'tkiz ijimoim yo'mumolarni hal etishsha qaratigan aniq mehanizmlarni ishlab chiqishga chaqirdi.

Majlisa Ozarbayjon, Qozog'iston, Qirg'iziston, Turkiya, Vengriya, Turkmaniston delegatsiyalari rahbarlar, tashkilot bosh kotibi ham so'zga chiqdi.

Sammit yakunida TDT doirasidagi hamkorlikning ustuvor yo'nashlari bo'yicha qator bitim va qarorlar qabul qilindi.

Tashkilotga raislik Qozog'iston Respublikasiga o'tdi.

Turkiy davlatlar tashkiloti Davlatlar rahbarlari kengashi yig'ilishi doirasida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevga turkiy xalqlar olasining birligini mustahkamlashga, turkiy mamlakatlarning manfaatlarini va qarashlarini xalqaro maydonda faol ilgari surishga qo'shangan ulkan hissasi uchun yuksak mukofot — "Turkiy dunyoning olyi ordeni"ni tantanali topshirish marosimi bo'lib o'tdi.

Tadbirda Qozog'iston Respublikasi Prezidenti Qosim-Jomart Toqayev, Ozarbayjon Respublikasi Prezidenti Ilhom Aliyev, Qirg'iz Respublikasi Prezidenti Sadir Japarov, Turkiya Respublikasi Prezidenti Rejep Tayyip Erdogan, Vengriya Bosh vaziri Viktor Orban,

Turkman xalqining milliy yetakchisi, Turkmaniston Xalq Maslahati Raisi Ranganguli Berdimuhamedov ishtirok etdi.

Tashkilot davlatlari rahbarlari nomidan mukofotni Qozog'iston Prezidenti topshirdi.

Bu mukofotni men, birinchini navbatda, chinakam birodarlik rishtalari asosida yangidan yuksalayotgan yaqin do'stigimiz va hamkorligimiz ramzi, deb bilaman, — dedi marosimda davlatimiz rahbari hamkasblarga minnatdorlik bildirildi.

Orxagi davrda Turkiy dunyoning nufuzi va salohiyati har qachongidan ham ko'proq yuksalayotgan alohida qayd etidi. O'zbekiston 2019-yilda TDTga a'zo bo'lib kirganidan buyon mamlakatlarning tomonidan turkiy davlatlar o'tasida do'stlik, yaxshi qo'shinchilik va ko'p qirrali hamkorlikni mustahkamlashga qaratilgan 50 dan ortiq taklifi va tashabbuslar ilgari surildi.

Mamlakatimizning tashkilotga raisligi davrda 100 dan ziyod turli tadbirlar o'tkazildi, amaliy hamkorlikning yangi samarali mexanizmlari yaratildi, nufuzli global va mintaqaviy tuzilmalar bilan yaqin sheriklari aloqalarini yo'la qo'yildi.

Tashkilotga a'zo barcha davlatlar bilan ko'p qirrali va o'zaro manfaatli aloqalar izchil kengaymoqda, strategik sheriklik munosabatlari o'matildi, savdo hajmlari ortmoqda, kooperatsiya kuchaymoqda.

Barchamizning orzu va maqsadlarimiz, intilish va harakatlarimiz uygun va hamohangardir. Azaldan do'st va qardosh bo'lgan turkiy xalqlarimiz bundan keyin ham ahil va hamjihat bo'lib, yorug' kelajkni birgalikda bunyod etadir, — dedi davlatimiz rahbari.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Qozog'istonaga amaliy tashrifi yakunlandi.

O'ZA.

Aks sado

DO'STLIK VA QARDOSHLIK RISHTALARI BILAN MUSTAHKAMLANGAN HAMKORLIK

O'zbek va qozoq xalqlari ko'p asrlik do'stlik rishtalari bilan chambarchas bog'langan. Umumi tariximiz, madaniy va ma'naviy qadriyatlarimiz, an'ana va urf-odatlarimiz bizni birlashtirib turadi.

Illi davlat Prezidentlarining siyosi irodasi va uzoqni ko'zlab amalga oshirayotgan oqilona siyosiy natijasida keyingi yillarda davlatlar o'tasidagi munosabatlari yangi bosqichga chiqmoqda.

O'zbekistonning TDT va boshqa xalqaro tashkilotlar doirasidagi barcha takliflari doimo keng qo'llab-quvvatlangan va muvaffaqiyat qozongan. O'zbekistonning salohiyati ulkan, Prezident Shavkat Mirziyoyev TDT doirasida ham, boshqa formatlarda ham o'z mamlakatining barcha imkoniyatidan foydalish uchun zarur sa'y-harakatlarini amalga oshirmoqda.

O'zbekistonning TDT va boshqa xalqaro tashkilotlar doirasidagi barcha takliflari doimo keng qo'llab-quvvatlangan va muvaffaqiyat qozongan. O'zbekistonning salohiyati ulkan, Prezident Shavkat Mirziyoyev TDT doirasida ham, boshqa formatlarda ham o'z mamlakatining barcha imkoniyatidan foydalish uchun zarur sa'y-harakatlarini amalga oshirmoqda.

Ayniqsa, orxiga olti-yetti yillardan buyon O'zbekiston — Qozog'iston o'tasidagi hamkorlik yuqori sur'atlarda rivojlanayapti. Asrlar davomida yonma-yon, quda-anda bo'lib yashagan xalqlarimiz o'tasidagi bordi-keldi aloqalar ko'z o'ngizmida faollashmoqda.

Mamlakatlarimiz yetakchi kompaniya va korxonalar o'tasida kooperatsiya asosida istiqbolli loyihalar amalga oshirilmoqda. Transport sohasida yangi avtobus va temir yo'l yo'nalishlari o'childi, shaharlar o'tasidagi aviaqtatnovlar ko'paytirildi, yuk tashish hajmi ortmoqda.

Illi mamlakat o'tasidagi munosabatlar haqida gapirganda, parlamentlararo aloqalar ham izhil rivojlinib borayotganini alohida ta'kidish joiz. Ushbu yo'nalishdagi hamkorlik ikki mamlakat parlamentiari valikkarilining tashriflari orqali mustahkamlamoqda.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning Qozog'iston Respublikasi Prezidenti Qosim-Jomart Toqayevning taklifiga binoan ushu davlatga tashrifi ikki mamlakat o'tasidagi aloqalar yangi davri boshlab berishi, shubhaisiz.

Sir emaski, Turkiy davlatlar tashkiloti turkiyabzon mamlakatlar o'tasida har tomonlarna hamkorlikni rivojlantrish, xususan, savdo-iqtisodiy, transport-kommunikatsiyaviy, energetika, turizm, madaniy-gumanitar sohalarda hamkorlikni kengaytirish, mintaqada tinchlik va xavfsizlikni ta'minlash borasidagi sa'y-harakatlarini muvofiqlashtiradi.

O'zbekiston tuzilmaga qo'shilganidan buyon Shavkat Mirziyoyev tomonidan tashkilotga a'zo davlatlar o'tasidagi hamkorlikni yanada rivojlantrish va mustahkamlash bo'yicha tashabbus va takliflar ilgari surildi. Ostonada bo'lib o'tgan Davlat rahbarlarini kengashining navbatida yig'ilishi ham Prezidentimiz ko'plab taklifi va amaliy tashabbuslari ilgari surdi, bular xalqaro hamjamiyat tomonidan ham qo'llab-quvvatlanishiga shubha yo'q. Xususan, O'zbekistonning TDT mamlakatlari bilan hamkorligi xususida to'xtalib, yurtimiz tashkilotning barcha a'zo davlatlari bilan strategik sheriklari aloqalarini o'natganini mamnuniyat bilan qayd etdi.

Haqiqatan ham, o'tgan yili Samarqand summitida imzolangan muhim hujjalat bugun izchil bajarilmoqda. Masalan, O'zbekiston raisligi davrda turkiy davlatlar o'tasidagi hamkorlikni yanada rivojlantrish va mustahkamlash bo'yicha tashabbus va takliflar ilgari surildi. Shu bilan birga, TURKSOY tashkil etilganining 30 yilligi tantanali ravishda nishonlandi.

Ostonada O'zbekistonning tashkilot nufuzi va maqomini mustahkamlashga qo'shangan hissasi alohida qayd etildi. O'zbekiston rahbari tomonidan ilgari surilgan ko'plab tashabbuslari faol qo'llab-quvvatlandi. Ularning hayotga ta'biq etishiga hech shubha yo'q.

"Dunyo" AA.

O'ZBEKISTON TOMONIDAN BILDIRILGAN TAKLIFLAR

turkiy dunyoning boy madaniy, tarixiy va iqtisodiy salohiyatidan foydalish uchun strategik qarashlarni yaqqol aks ettiradi

O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 2-3-noyabr kunlari Qozog'iston poytaxti Ostona shahrida bo'lib o'tgan Turkiy davlatlar tashkiloti (TDT) Davlat rahbarlari kengashining navbatida yig'ilishi ishtirok etdi.

Sammitda so'zga chiqqan O'zbekiston Prezidenti tashkilot bugungi kunda shakllanayotgan yangi dunyo tartiboti va xalqaro institutlar tizimida o'ziga xos muhim o'ringa ega bo'lib borayotganini alohida ta'kidladi.

Dunyo nigohi

Davlatimiz rahbari global xavfsizlikni ta'minlashda yangi muammolar yuzaga kelayotgani, xalqaro huquq me'yordalaridan chekinish holatlari ko'payib borayotganini ko'sratib o'tdi.

Xususan, Prezident Shavkat Mirziyoyev Falastin — Isroi mojarosi keskinlashib borayotganidan xavotirlikni bildirib, tomonlarni zulud bilan harbiy harakatlarga barham berib, o't ochishni to'xtatishga, gumanitar maqsadlarda murosaga kelishga chaqirdi. Davlatimiz rahbari Falastin — Isroi muammosini BMT rezolyutsiyalariga muvofiq "ikki xalq uchun ikki davlat" tamoyili asosida hal etish zarurligi borasida O'zbekistonning pozitsiyasi qat'iy ekani bildirildi.

Shuningdek, nutqda O'zbekistonning tashkilotga raisligi va turkiy davlatlar o'tasidagi hamkorlikni mustahkamlash borasidagi ishlarni haqida ma'lumot beridi.

Tashkilotga a'zo davlatlar o'tasidagi ko'p tomonlama va uzoq muddati aloqalarni yanada kengaytirish maqsadida O'zbekiston Prezidenti qator taklifi va tashabbuslarni ilgari surildi.

Sammit doirasida O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyevga turkiy xalqlar oиласining birligini mustahkamlashga, turkiy mamlakatlarning manfaatlarini va qarashlarini xalqaro maydonda faol ilgari surishga qo'shangan ulkan hissasi uchun yuksak mukofot — "Turkiy dunyoning olyi ordeni"ni tantanali topshirish marosimi bo'lib o'tdi.

Davlatimiz rahbarining Ostona shahrida o'tkazilan TDT summitida nutqida ilgari surilgan muhim tashabbuslarni, o'z navbatida, xalqaro ijtimoiy-siyosiy va ekspert doiralarini vakillari tomonidan ham yuksak baholanmoqda.

Emmanuel DYUPYUI,
Fransiyaning Yevropada
istiqbollar va xavfsizlik instituti
(IPSE) prezidenti:

— Fransiyada mintaqadagi integratsiya jarayonlarini diqqat bilan kuzatib borishmoqda. TDT summiti yuqori surilgan muhim tashabbuslarni, o'z navbatida, xalqaro ijtimoiy-siyosiy va ekspert doiralarini vakillari tomonidan ham yuksak baholanmoqda.

Tashkilotga a'zo davlatlarning ustuvor yo'nalishlarga muvofiq olyi darajada mulogotni davom ettirish majburiyati barcha turkiy xalqlar farovonligi va xavfsizligining kafolatidir.

O'tgan yillar davomida O'zbekiston ushu xalqaro tuzilmaning chinakam munosib a'zosini bo'lib, unda yetakchi sifatida muhim rol o'yndi. Tashkilot doirasida, avvalo, savdo-iqtisodiy, investitsiya, transport-kommunikatsiya, ekologik, madaniy-gumanitar va boshqa

sohalarda ko'p tomonlama hamkorlikni rivojlantrishga oid O'zbekiston rahbari tomonidan bildirilgan tashabbuslar buning tasdigidir.

Ilgar VELIZADE,
"Janubiy Kavkaz"
siyosatshunoslar klubu rahbari:

— O'zbekiston ozi a'zo bo'lgan xalqaro tuzilmalar rivojiga doimo amaliy hissa qo'shangan va qo'shib kelmoga. Toshkent TDG'a nisbatan yaqinda a'zo bo'lganiga qaramay, shu qisqa vaqt ichida ham O'zbekiston rahbari tomonidan bildirilgan turkiy davlatlarning yaqinlashtirish va hamkorlik qilishga qaratilgan tashabbuslar o'zining amaliy ifodasini topdi.

Tashkentuzilma davlatlari o'tasidagi munosabatlarni mustahkamlash, ularning tranzit-transport salohiyatini oshirish borasida katta ishlarni amalga oshirdi. Prezident Shavkat Mirziyoyev Ostona qaraladi so'zlagan nutqida istiqbolchilarining nafaqat iqtisodiy va transport, balki gumanitar malasalarga ham qiziqishini oshirgan qator yangi takliflar bilan chiqdi. Uning O'zbekiston Turkiy dunyo kreativ yoshlarini markazini oshish borasidagi tashabbuslari qo'shingan qiziqishini qilish bo'yicha takliflarni alohida ta'kidlamoqchiman.

Jon LI,
TMC Akademiyasi bosh direktori
(Singapur):

— Prezident Shavkat Mirziyoyev rahnamoligida O'zbekistonda amalga oshirayotgan islohotlar rivojini va misli ko'rilgan sa'y-harakatlarni diqqat bilan kuzatib boraman hamda TMC Akademiyasi nomidan hayrat va e'tirofini mammuniyat bilan bildirmoqchiman.

Prezident Shavkat Mirziyoyevning TDT olyi ordeni bilan taqdirilganani O'zbekistonda amalga oshirayotgan islohotlar rivojini va misli ko'rilgan sa'y-harakatlarni diqqat bilan kuzatib boraman hamda TDT davlatlarning butun turk dunyosi xalqlari hamjihatligini namoyish etadi, balki a'zo davlatlar o'tasida umumiy o'sish va sinerg

MAHALLIY KENGASHLAR FAOLIYATINI KUCHAYTIRISH — DAVR TAQOZOSI

Xabarizing bor, Oliy Majlis Senati tomonidan xalq deputatlari mahalliy Kengashlari bilan birlgilidka o'quv seminarlari va uchrashtuvlar o'tkazilib, ularda amalga oshirilayotgan ishlar sarhisob qilinmoqda hamda istiqboldagi vazifalar belgilab olinmoqda.

Muloqot

Shunday tadbirdarning galadisi kuni kecha huddillardagi senatorlar, mahalliy Kengashlarning doimiy komissiyalari raiislari hamda kotibiyat mudirlari ishtirokida bo'lib o'tdi.

Onlayn shaklda o'tkazilgan uchrashtuv avvalida Oliy Majlis

Senati Raisi joylarda qonun ustuvorligini ta'minlash, hududlar manfaatiga doir muhim qarorlar qabul qilish, nazorat vostilaridan samarali foydalanish masalalarga atroficha to'xtaldi. Ayni chog'da mahalliy Kengashlar tomonidan nazorat-tahlil kuchaytirish, tadbirlarini hududlarni

ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, mahallalarning infratzizlimesini yaxshilashga qaratilgan dasturlar hamda "Tashabbusli budget" da g'olib bo'lgan loyhalar ijrosini o'rganish masalalari alohida e'tibor qaratilishi lozimligi aytildi.

Buning uchun deputatlari joylardagi aholi muammolarini hal qilishda tashabbus ko'satishi, muammolar yechimini qabul qilinadigan qarorlarda aks ettilib, ular ijrosi ustidan qat'y deputatlilik nazoratini izchil yo'lga qo'yishi talab qilinadi.

Uchrashtuvda "O'zbekiston — 2030" strategiyasida mahalliy

Kengashlarni xalqning chinakam ovoziga aylantirish va ular faoliyatini yangi bosqichga olib chiqish bo'yicha belgilangan vazifalar ijrosini ta'minlash masalasi ham tahilidani o'tkazildi. Ya'nin mahalliy vakillik organlari faoliyatiga doir qonunchilik hujjalarni tizimlashtirish, mahalliy Kengashlarning o'ziga xos bo'lmagan funksiyalarini bekor qilish, faoliyatini raqamlashtirish masalalari bo'yicha aniq vazifalar belgilab berildi.

Qayd etilganidek, joriy yilning 22-sentyabrida mahalliy Kengashlar faoliyatini zamon

talabiga mos tashkil etish, ularni har tomonlama qo'llab-quvvatlash uchun Oliy Majlis Senatida Hududi vakillik organlarini o'rganish markazi tashkil qilingan bo'lib, bu tuzilma mahalliy Kengashlarga huquqiy, uslubiy, axborot-tahliliy jihatdan ko'maklashadi.

Tadbirda mahalliy Kengashlar deputatlari ham aholi bilan muntazam muloqot qilish va islohotlarning muvaffaqiyati kechishini ta'minlashda faoliyk ko'satish bo'yicha o'z fikr-mulohazalarini bildirdi.

"Xalq so'zi".

Qisqa satrlarda

QONUNCHILIK PALATASI QO'MITALARIDA

Oliy Majlis Qonunchilik palatasining Demokratik institutlar, nodavalat tashkilotlar va fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari qo'mitasi tomonidan "O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Bola huquqlari bo'yicha vakili (Bolalar ombudsman) to'g'risida"gi qonun loyihasini muhokamasiga bag'ishlangan ishchi guruh yig'ilishi o'tkazildi.

Mazkur qonun loyihasida Bolalar ombudsmanining vazifalari, huquqlari va majburiyatlar, faoliyatining asosiy jihatlari, murojaatlarni ko'rib chiqish tarib-taomillari, davlat organlari va fuqarolik jamiyatni institutlari bilan hamkorligi nazarida tutilmoqda.

Ishchi guruh yig'ilishiida deputatlari, mutaxassislar tomonidan qonun loyihasini takomillashtirish bo'yicha berilgan har bir taklif atroficha muhokama qilinib, loyiha matniga singdirilmoqda.

Mufodaa va xavfsizlik masalalari qo'mitasi a'zolari "O'zbekiston Respublikasining Davlat chegarasi to'g'risida"gi Qonuni ijrosini ta'minlash borasida amalga oshirilayotgan ishlar bilan yaqindan tanishish maqsadida Surxonardon viloyatiyojashvyan Termiz daryo porti, "Gulbahor" va "Termiz avtoyo'l" xalqaro o'tkazish punktlariga tashrif buyurdi.

Usbu jarayonda deputatlari Davlat chegarasini keшиб o'tayotgan shaxslarga va transport vostalariga, olib o'tilayotgan tovarlarga nisbatan nazorat tarib-taomillari, ularni Davlat chegarasi orqali o'tkazish jarayonlari, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi fuqarolari, chet el fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslarga O'zbekiston Respublikasiga kirish hamda O'zbekiston Respublikasidan chiqishda yaratilgan shart-sharoitlar bilan yanidan tanishdi.

Budget va iqtisodiy islohotlar qo'mitasi tomonidan "2024-yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat budjeti to'g'risida"gi qonun loyihasi hamda Byudjetno-ma dastlabki tarzda ko'rib chiqildi.

Qonun loyihasi bilan konsolidatsiyalashgan budjet taqhiligini 2024-yilda yalpi ichki mahsulotga nisbatan 4 foizga, 2025 — 2026-yillarda esa yalpi ichki mahsulotga nisbatan 3 foizdan oshirmaslik belgilanmoqda.

Shuningdek, o'tra muddatda asosiy soliq stavkalarini o'zgartirmasdan saqlab qolish, soliq va budjet siyosatini bosqichma-bosqich Jahon savdo tashkilotining talabalariga uyg'una ushlarish hamda yilik budjetni shakllantirishda "Natiyaga yo'naltirilgan budjet" tizimini bosqichma-bosqich to'laqoni joriy etish ko'za tutilmoqda.

Qonun loyihasining muhokamasi davom etmoqda.

Fuqarolarning sog'lig'i saqlash masalalari qo'mitasi tomonidan "Odamning immmunitet tanqisligi virusi keltirib chiqradigan kasallik (OIV infeksiyası) tarqalishiga qarshi kurashish to'g'risida"gi Qonunning 7, 9, 11, 18-moddalari ijro etilishi Buxoro va Xorazm viloyatlari misolida nazorat-tahlil tartibida o'rganish yakunlariga bag'ishlangan yig'ilishi o'tkazildi.

Muhokamalar davomida deputatlari qonun ijrosi doirasida amalga oshirilgan ishlarni jiboyi baholash bilan birga, chet davlatda uzoq muddat davomida bo'lib, yashash joylariga qaylib kelayotgan mehnat migrantlarini OIV infeksiyasiga tekshiruvni kuchaytirish, kasallikka chalingan bemorlarni davolash kurslari bilan qamrab olish bo'yicha zarur taklif ta vsiyalar berdi.

Xalqaro ishlar va parlamentlararo aloqalar qo'mitasining "O'zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomalari to'g'risida"gi Qonunning Tashqi ishlar vazirligi tizimida ijro etilishi holat bo'yicha yig'ilishi o'tkazildi.

Tadbirda deputatlari tomonidan xalqaro shartnomalari va boshqa xalqaro hujjalarni loyhalarini tayyorlash, loyhalar yuzasidan manfaatdor vazirlig, idoralarning takliflari olish, ustuvor yo'nalishlarini belgilash, tahlil qilish va umumlashtirish kabi jarayonlarda sohadagi yetuk ekspertlar hamda parlament vakillari bilan aloqalarni yanada jadallashtirishga qaratilgan taklif va tavsiyalar ishlab chiqildi, qo'mitaning tegishli qarori qabul qilindi.

Oliy Majlis Qonunchilik palatasi Parlament axborot markazi.

Senator va hayot

QORAQALPOO'ISTONNI IJTIMOIY-IQTISODIY RIVOJLANTIRISH MASALALARI QANDAY HAL ETILMOQDA?

Kuni kecha Nukus shahrida Oliy Majlis Senatining Orolbo'y mintaqasini rivojlanishiga masalalari va ekologiya hamda Byudjet va iqtisodiy islohotlar masalalari qo'mitalari tomonidan Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi bilan hamkorlikda sayyor majlis tashkil etildi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Ta'kidlanganidek, Qoraqalpog'istonni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qiyumiyligi qayd qilinadi.

Unda qator masalalar, jumladan, hudduni kompleks ijtim

4-noyabr — UNESCO tashkil topgan kun

BMTNING "AQL LABORATORIYASI"

O'zbekistonning tashqi siyosati ochiqlik va pragmatizmga asoslangan bo'lib, unda ikki va ko'p tomonlarda hamkorlikni churqlashtirish muhim o'rinni tutadi. Ulardan biri BMT va uning ixtisoslashtirilgan tuzilmasi, ya'ni 1945-yil 4-noyabrdagi nizomi qabul qilingan Birlashgan Millatlar Tashkilotining Ta'lif, fan va madaniyat masalalar bo'yicha idorasi — UNESCO hisoblanadi.

UNESCO ning O'zbekistondagi vakolatxonasi o'z malakasi va vakolati doirasida mamlakatning taraqqiyot sohasidagi sa'y-harakatlarni qo'llab-quvvatlashda ekspert ko'makni ko'satadi. UNESCO Yer yuzida tinchlikni o'rnatisht, qashshoqlikni kamaytirish, barqaror rivojlanish va madaniyatlararo muloqotni ta'lif, tabiiy va ijtimoiy fanlar, madaniyat, kommunikatsiya va axborot orqali targ'ib qilib boradi. Uning asosiy maqsadni ta'lif, fan, madaniyat, turizm sohalari dagi hamkorlikni rivojlantrish organi tinchlik va xavfsizlikni mustahkamlashga ko'maklashishdir. Idorani ifodali qilib BMTning "aql laboratoriysi" deb atashadi. Javoharlal Neru o'z vaqtida tashkilotga "insoniyat vijdoni" deb ta'rif berган. Bugungi kunda unga 195 ta mamlakat a'zo hisoblanadi.

UNESCO ning O'zbekistondagi faoliyati qator strategik hujjatarga asoslanadi. Xususan, BMTning barqaror rivojlanish bo'yicha 2020 — 2025-yillarga mo'ljalangan hamkorlik dasturi, "2030-yilgacha bo'lgan davrda barqaror rivojlanish sohasida milliy maqsad va vazifalarini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori shular jumlasidandir.

Tuzilmal mustahkam tinchlik, adolatlari va barqaror rivojlanish asoslarini mustahkamlashda o'ziga xos rol o'yaydi. Ta'lif, tabiiy va ijtimoiy fanlar, madaniyat, kommunikatsiya va axborot sohasidagi hamkorlikni rivojlantrish — butun dunyodagi jamiyatlar o'sib borayotgan o'zgarishlar bosimiga, xalqaro jamiyat esa yangi qiyinchiliklarga duch kelayotgan bir paytda katta strategiyat ahamiyatga ega. UNESCO ning malakasi va vakolati Barqaror rivojlanish madsadlariga erishishga imkon tug'diradi. 2015-yilda BMTning barcha a'zo davlatlari tomonidan qabul qilingan 2030-yilgacha bo'lgan Barqaror rivojlanish kun taribi — hozirda va kelajakda insonlar hamda sayyoramiz uchun tinchlik, farovonlikni ta'minlashning umumiy rejasini o'zida aks ettiради.

UNESCO yalpi savodsizlikka qarshi kurashish, maorif tizimini rivojlantrish, milliy madaniyatlarni o'rganish, atrof-muhit va madaniy yodgorliklarni muhofaza qilish kabi keng qamrovli masalalarini hal etishga ham katta hissa qo'shib kelmoqda. Tashkilot tomonidan tuzilgan Umumjahon merosi ro'yxatiga Yer yuzidagi 850 ga yaqin tabibiy va madaniy obektlar kiritilgan.

UNESCO doirasida O'zbekistonda ko'plab ishlar amalga oshirildi. Xususan, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sino, Mirzo Ulug'bek, Amir Temur kabi bobolarimizning tavallud tantanalari keng nishonlangan. Xiva, Buxoro, Termiz shaharlarining 2500-yilli, Shahrisabzning 2700-yilli munosabati bilan maxsus dashtular doirasida yirik tadbirlar uyuşurtilgan. Imam Buxoriy, Ahmad Farg'oniy, Burhoniddin Marg'oniyy, Imom Moturiddi, Imom Terimizi, Bahouddin Naqshband kabi qator siyalmarning yirik tavallud sanalari O'zbekistonda UNESCO shafeligidagi keng nishonlandi.

Keyingi yillarda O'zbekiston va UNESCO o'rta-sidagi amaly muloqot izchil rivojlanib, sherkilik munosabatlari tobora mustahkamlanmoqda. Bugungi kunda UNESCO tomonidan O'zbekiston uchun binchir marta qabul qilingan mamlakat dasturi doirasida ustuvor yo'naliishlar bo'yicha qo'shishma chora-tadbirlar samarali amalga oshirilmogda. Mazkur tashkilot yurtimizdagi tarixiy obidalar, qadimiy shaharlar, yozma va og'zaki xalq ijodiyoti, umuman, o'zbek xalqining boy merosiga katta e'tibor bilan qaraydi. O'zaro hamkorlikda "Shaxar taronalar", Xalqaro baxshichilik san'ati festivallari, Xalqaro magom san'ati anjumani o'tkazib kelinmoqda. Samarcand, Buxoro, Xiva, Shahrisabz, Toshkent, Qo'qon, Termiz shaharlaridagi ko'plab obidalari UNESCO ning Umumjahon merosi ro'yxatiga kiritilgan. Buxoro shahri tashkilotning "Tinchlik tarafdoi bo'lgan shaharlar" sonibini bilan taqdirlangan.

O'zbekiston Respublikasining UNESCO ishlari bo'yicha milliy komissiyasi 1994-yil 29-dekabrdagi tashkil etilgan bo'lib, uning tarkibi Vazirlar Mahkamasi tomonidan tasdiqlangan. Juhonning ilg'or tajribasini churur o'rganish va jaib etish maqsadida yurtimizda UNESCO kafedralari tarmogi kengaymoqda. O'zbekistondagi yetakchi oliy ta'lif muassasalarida Dunyo dinlarini qiyoslama tadtiq etish, Suv diplomatiyasi, suv resurslarini boshqarish va atrof-muhit muhofazasi, Madaniyat turizmi kabi kafedralar ochilgan.

Davlatimiz rahbari ta'kidlaganidek, "Biz mintaqamizda tinchlik va barqarorlikni ta'minlash, madaniy-gumanitar sohalarni ravnat topotirishga xizmat qiladigan keng ko'lamli loyhalarini bundan buyon ham davom ettiramiz. Bu egzu maqsadga faqat o'zaro hamkorlikda, sa'y-harakatlarimizni birlashtirgan holda erisha olamiz. Markaziy Osiyoning tarixiy va madaniy mustahkamligi, xalqlarimizni va mamlakatlarimizning umumiy qadriyatlari farovon kelajakni bunyod etishimiz uchun mustahkam zamindir". Ushbu anjuman turli sivilizatsiyalar, xalqlar va millatlar o'rta-sida o'ziga xos madaniy hamkorlik hamda muloqot maydonlaring aylandi. Ayni paytda, buyuk fransuz adabi Viktor Gyugongen "Ezgulik va hamjihatli" — inson ma'naviy olamining quyoshidir" degan hikmatli so'zlar manz shunday uysaks g'oyalalar bilan uyg'un va hamohang. Bu fikrlar bundan necha yuz yillar avval aytilgan bo'lsa-da, bugun ham o'zhamiyatiga qotmag'an.

Ta'lif sohasida ham istiqbollli hamkorlik o'rnatalgan. O'zbekiston "Jaholtaga qarshi ma'rifat" g'oyasi asosida jismoniy va ma'naviy barkamol shaxsn xiabalayishga qaratilgan siyosatni amalga oshirmoqda. Davlatimiz rahbari BMTning Yoshlar huquqlari to'g'risidagi xalqaro konvensiyasi va Bosh Assambleyaning "Ma'rifat va diniy bag'rikenglik" nomli massus rezolyutsiyasini qabul qilish tashabbusini ilgari surdi. UNESCO bosh direktori O'zbekiston Prezidentining ushbu tashkilot shafeligidagi tinchlik va bag'rikenglik madaniyatini shaklantirish, ekstremizmning oldini olish maqsadida Samarcand shahrida Mirzo Ulug'bek nomidagi xalqaro institutni tashkil etish, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzurida Ta'lilda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bo'yicha mintaqaviy markaz hamda Samarcand "Ipak yo'li" turizm va madaniy merosini bilan taqdirlangan.

Muxtasar aytganda, UNESCO O'zbekistonning boy tarixiga befarq emas. Masalan, Saudiya Arabistonining Ar-Riyad shahrida bo'lib o'tgan UNESCO Umumjahon merosi qo'mitasining 45-kengayritilgan yil'ishida O'zbekiston uchun yana bir muhim voqeа sodir bo'ldi. O'zbekiston ishtirokida "Mo'tadil mintaqadagi Turon cho'llari" transchegaraviy tabiat obeketi tashkilotning Umumjahon tabibiy merosi obeketi ro'yxatiga kiritildi.

UNESCO bilan hamkorlik kengayib borishi O'zbekistonning fan, ta'lif va madaniyat sohalarida yanada yuksak yutuqlarni qo'lg'a kiritishiga, bu esa yurtimizning dunyoda tinchlik va barqarorlikni ta'minlashga o'zingin munosib hissasini qo'shishiga, ko'p asrlik tarixga ega madaniy merosimisni arbabavash, muhofaza qilish, ilmiy o'rganish, qolaversa, dunyo miyosida keng targ'ib etishga imkon beradi.

malar to'plami UNESCO ning "Jahon xotirasini ro'yxatiga kiritilgan.

"Shaxar taronalar" xalqaro musiqa festivali o'zining alohida o'mi, shuhrat va maqomi bilan ajralib turadi. Ushbu festival sababli bugungi kunda afsonaviy Samarqandning uzoq o'tmishini aks ettiradigan munavvar koshonalari, muattar havosi bilan birga, bu muqaddas zamindan tarayotgan dilbar va maftunkor taronalar ham dunyo ahlini o'ziga chorlamoqda. O'tgan chorak asr davomida Samarqandning moviy gumbazlari, yulduzli osmoni ostida qanchadan-qancha sehrli navolar, hayotbaxsh ohanglar yangradi. Festival o'nlab mashhur xonanda va sozandalari, noyob yosh iste'doddorni kashf qildi, ularning parvoziga qanot, kuch va ilhom bag'ishladi.

UNESCO O'zbekistonning muhim va dolzarb tadbirlari, anjuman va konferensiylari o'tkazishida asosiy hamkor sanaladi. Masalan, 2021-yil sentyabr oyida mamlakatimizda "Markaziy Osiyo — jahon sivilizatsiyalari chorrasida" xalqaro madaniyat forumi o'tkazildi. Forum Markaziy Osiyo davlatlari va xalqlari o'rta-sida o'stiklik va hamkorlik, yaxshi qo'shnichilik muносabatlari rivojlantrishda muhim rol o'yana di. Shu bilan birga, mintaqalarning jahon sivilizatsiyasiga qo'shang ulkan hissalarini yanada churur anglash va o'rganishga imkon berdi. Ushbu xalqaro madaniyat forumi doirasida Xiva shahrida UNESCO bilan hamkorlikda Madaniy meros masalalari bo'yicha xalqaro mastahat qo'mitsining kengashining yig'ilishi, Xalqaro turkiy madaniyat tashkiloti (TURKSOY) madaniyat vazirlarining navbatdagi majlisini, Nukus shahrida "Arxeologiya va turizm: salohiyati belgilash va merosdan foydalanim" xalqaro arxeologiya anjumanini hamda II xalqaro baxshichilik san'ati festivali, Toshkent shahrida O'zbekiston madaniy merosini atrash, o'rganish va targ'i qilish bo'yicha butunjahon jamiyatining V xalqaro kongressi o'tkazildi.

Davlatimiz rahbari ta'kidlaganidek, "Biz mintaqamizda tinchlik va barqarorlikni ta'minlash, madaniy-gumanitar sohalarni ravnad topotirishga xizmat qiladigan keng ko'lamli loyhalarini bundan buyon ham davom ettiramiz. Bu egzu maqsadga faqat o'zaro hamkorlikda, sa'y-harakatlarimizni birlashtirgan holda erisha olamiz. Markaziy Osiyoning tarixiy va madaniy mustahkamligi, xalqlarimizning umumiy qadriyatlari farovon kelajakni bunyod etishimiz uchun mustahkam zamindir". Ushbu anjuman turli sivilizatsiyalar, xalqlar va millatlar o'rta-sida o'ziga xos madaniy hamkorlik hamda muloqot maydonlaring aylandi. Ayni paytda, buyuk fransuz adabi Viktor Gyugongen "Ezgulik va hamjihatli" — inson ma'naviy olamining quyoshidir" degan hikmatli so'zlar manz shunday uysaks g'oyalalar bilan uyg'un va hamohang. Bu fikrlar bundan necha yuz yillar avval aytilgan bo'lsa-da, bugun ham o'zhamiyatiga qotmag'an.

Yana bir muhim tadbirga e'tibori qaratish joz, O'zbekiston Prezidentining yordamchisi Saida Mirziyoyeva va UNESCO bosh direktori Odri Azule shu yil 4-sentyabr kuni tashkilotning Parijadagi bosh qarorgohida "Abu Rayhon Beruniy. Geografik va intellektual sayohatlar" ko'rgazmasini oshib berdi. Ko'rgazma buyuk alloma tavalludining 1050-yilligiga bag'ishlandi. Ular tashkilotga Ozarbayjon, Eron, Tojikiston, Turkmaniston va Turkiya bilan hamkorlikda O'zbekiston tomonidan taqdim etildi. Bu bilan representativ ro'yxatga kiritilgan O'zbekiston elementlarining umumiy soni 11 taga yetdi.

Ta'kidlash jozki, O'zbekiston nomoddiy madaniy merosining ikkita elementi — ipakchilik va Xoja Nasriddin latifalari UNESCO ro'yxatiga kiritildi. Ular tashkilotga Ozarbayjon, Eron, Tojikiston, Turkmaniston va Turkiya bilan hamkorlikda O'zbekiston tomonidan taqdim etildi. Bu bilan representativ ro'yxatga kiritilgan O'zbekiston elementlarining umumiy soni 11 taga yetdi.

Yana bir muhim tadbirga e'tibori qaratish joz, O'zbekiston Prezidentining yordamchisi Saida Mirziyoyeva va UNESCO bosh direktori Odri Azule shu yil 4-sentyabr kuni tashkilotning Parijadagi bosh qarorgohida "Abu Rayhon Beruniy. Geografik va intellektual sayohatlar" ko'rgazmasini oshib berdi. Ko'rgazma buyuk alloma tavalludining 1050-yilligiga bag'ishlandi. Ular tashkilotga Ozarbayjon, Eron, Tojikiston, Turkmaniston va Turkiya bilan hamkorlikda O'zbekiston tomonidan taqdim etildi. Bu bilan representativ ro'yxatga kiritilgan O'zbekiston elementlarining umumiy soni 11 taga yetdi.

Ta'lif sohasida ham istiqbollli hamkorlik o'rnatalgan. O'zbekiston "Jaholtaga qarshi ma'rifat" g'oyasi asosida jismoniy va ma'naviy barkamol shaxsn xiabalayishga qaratilgan siyosatni amalga oshirmoqda. Davlatimiz rahbari BMTning Yoshlar huquqlari to'g'risidagi xalqaro konvensiyasi va Bosh Assambleyaning "Ma'rifat va diniy bag'rikenglik" nomli massus rezolyutsiyasini qabul qilish tashabbusini ilgari surdi. UNESCO bosh direktori O'zbekiston Prezidentining ushbu tashkilot shafeligidagi tinchlik va bag'rikenglik madaniyatini shaklantirish, ekstremizmning oldini olish maqsadida Samarcand shahrida Mirzo Ulug'bek nomidagi xalqaro institutni tashkil etish, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzurida Ta'lilda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bo'yicha mintaqaviy markaz hamda Samarcand "Ipak yo'li" turizm va madaniy merosini bilan taqdirlangan.

Muxtasar aytganda, UNESCO O'zbekistonning boy tarixiga befarq emas. Masalan, Saudiya Arabistonining Ar-Riyad shahrida bo'lib o'tgan UNESCO Umumjahon merosi qo'mitasining 45-kengayritilgan yil'ishida O'zbekiston uchun yana bir muhim voqeа sodir bo'ldi. O'zbekiston ishtirokida "Mo'tadil mintaqadagi Turon cho'llari" transchegaraviy tabiat obeketi tashkilotning Umumjahon tabibiy merosi obeketi ro'yxatiga kiritildi.

UNESCO bilan hamkorlik kengayib borishi O'zbekistonning fan, ta'lif va madaniyat sohalarida yanada yuksak yutuqlarni qo'lg'a kiritishiga, bu esa yurtimizning dunyoda tinchlik va barqarorlikni ta'minlashga o'zingin munosib hissasini qo'shishiga, ko'p asrlik tarixga ega madaniy merosimisni arbabavash, muhofaza qilish, ilmiy o'rganish, qolaversa, dunyo miyosida keng targ'ib etishga imkon beradi.

Abduvali SOYIBNAZAROV
(Xalq so'zi).

2020-yil 25-martda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va omaviy kommunikatsiyalar agentligi 0001-ragam bilan ro'yxatga olingan. Nash indeksi — 229.

Buyurtma G 1141.32 572 nusxada bosildi. Hajmi — 2 taboq. Ofset usulida bosilgan. Qog'oz bichimi A-2.

Bahosi kelishilgan narxda.

TELEFONLAR:
Devonxona 71-259-74-51; kabitiyat 71-259-74-53;
e'lonlar 71-259-74-55.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI FANLAR AKADEMIYASI

TANLOV E'LON QILADI

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 9-sentyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi tashkil topganligining 80 yilligiga bag'ishlangan yubiley tadbirlarini o'tkazishning tashkiliy choratadbirlari to'g'risida"gi PQ-298-soni qarorining 4-band, 4-xatboshisida belgilangan Fanlar akademiyasining haqiqiy a'zoligiga (akademiklikka) tanlov o'tkazish topshirig'i jisorni ta'minlash maqsadida va Fanlar akademiyasi Ustavining 45 va 49-bandlariga binoan O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasining haqiqiy a'zoligiga (akademiklikka) quydagi fan tarmoqlari bo'yicha tanlov e'lon qiladi:

Fanlar akademiyasi haqiqiy a'zoligiga uchun fan tarmoqlari bo'yicha ajratilayotgan KVOTALAR

№	Fan tarmog'i	Ajratilayotgan kvota	
		Jami	Shundan 60 yoshgacha
1.	Fizika-matematika fanlari	3	1
2.	Kimyo fanlari	3	1
3.	Biologiya fanlari	3	1
4.	Geologiya-mineralogiya fanlari	3	1
5.	Texnika fanlari	3	1
6.	Qishloq xo'jaligi fanlari	3	1
7.	Tarix fanlari	3	1
8.	Iqtisodiyot fanlari	3	1
9.	Falsafa fanlari	3	1
10.	Filologiya fanlari		